

Teollisuusyritysten varastotilasto

Industriföretagens lagerstatistik
1989, 4. neljännes – 4 kvartalet
1990, 1. neljännes - 1 kvartalet

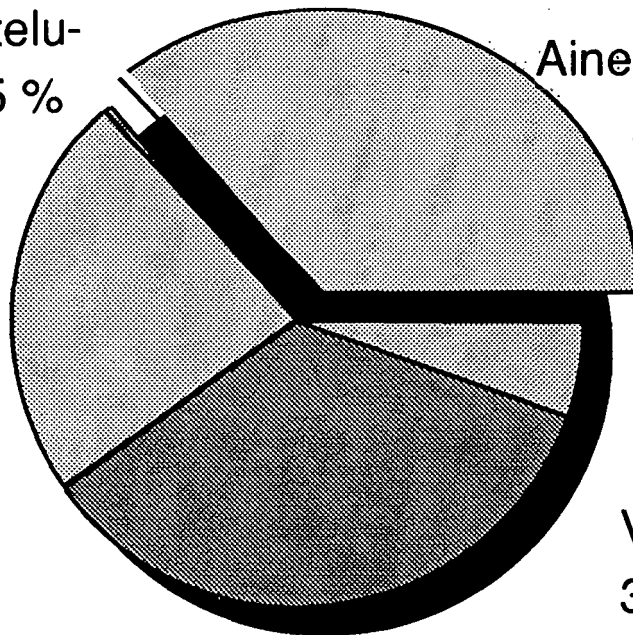
12.7.1990

Varastojen jakauma varastotyypeittäin

31.12.1989 (yli 100 hengen yritykset)

Poltto- ja voitelu-
aineet 0,5 %

Kesken-
eräiset
työt
23,1 %

Aineet ja tarvikkeet
36,3 %

Kauppatavarat
5,4 %

Valmisteet
34,7 %

Teollisuuden neljännesvuosittainen varastotilasto

1. Yleistä

Teollisuuden neljännesvuosittainen varastotilasto kertoo toimialoittain varastojen arvon kunkin vuosineljänneksen lopussa sekä varastojen muutoksen verrattuna edelliseen ajankohtaan. Tilaston laadinta on siirtynyt Teollisuustilastotoimistoon suhdannetilaston yhteyteen.

Varastoilla tarkoitetaan tuotantoyksikön omistamia raaka-aine- ja muita tuotantotarvikevarastoja sekä myytäväksi tai edelleen toimitettaviksi tarkoitettavia valmisteita ja kauppatavaroita. Varastoihin luetaan myös keskeneräiset tuotteet.

2. Tilaston käyttötarkoitus

Teollisuuden neljännesvuosittaista varastotilastoa käytetään suhdanteiden seurantaan ja ennakointiin. Varastojen kehitys seuraa yleensä suhdanteiden kehitystä tietyllä viiveellä. Suhdanteiden ollessa nouseva varastoja pyritään, alussa mahdollisesti tapahtuneen supistumisen jälkeen, kasvattamaan ja vastaavasti laskusuhdanne johtaa viiveen jälkeen varastojen supistumiseen. Myös tarjonnassa tapahtuvat muutokset ja inflaatio-odotukset vaikuttavat varastojen kehitykseen.

Nykyisin varastokirjanpito on yleisesti siirretty ATK:lle ja toisaalta sovelletaan 'Just On Time' -käytäntöä (JOT), jossa varastot pyritään pitämään sopivan suuruisina suhteessa myyntiin ja tuotantoon. Näin varastojen muutokset eri suhdannevaiheissa ovat suhteellisesti pienentyneet. Tämä on todettavissa vertaamalla koko kansantalouden varastojen muutoksen osuutta BKT:sta. Se on 1980-luvun alkuvuosista lähtien ollut itseisarvoltaan alle yhden prosentin, kun vielä 1970-luvulla osuus saattoi nousta useaan prosenttiin.

Teollisuustilastotoimisto laatii neljännesvuosittaisen varastotilaston lisäksi kuukausittaista teollisuustuotannon vo-lyymi-indeksiä. Vertaamalla varastojen määrän kehitystä teollisuustuotannon kehitykseen saadaan keskeistä tietoa suhdanteista ja niiden käännepeisteistä.

3. Määritelmät ja keskeiset luokitukset

Varastotilastossa kysytään kunkin vuosineljänneksen lopulla tuotantoyksiköiden varaston eli vaihto-omaisuuden arvoa varastotyypeittäin (kirjanpitolaki 655/73 ja elinkeinoverolaki 365/74). Vaihto-omaisuutta ovat sellaisenaan tai jalostettuina edelleen toimitettaviksi tai kulutettaviksi tarkoitetut tuotteet. Tiedustelussa käytetään seuraavaa varastotyyppiäajottelua:

- Aineet ja tarvikkeet
- Poltto- ja voiteluaineet
- Keskeneräiset työt
- Valmisteet
- Kauppatavarat

Vaihto-omaisuus kattaa myös myytäväksi tarkoitetut sivutuotteet ja valmistusjätettä (liite 4. lomake).

Tuotantoyksiköiden varastotilanne vastaa kunkin vuosineljänneksen lopun (31.3., 30.6.,30.9.,31.12.) tilannetta. Mikäli yrityksen kirjanpito seuranta ei vastaa kyseisiä ajankohtia, tarvittavat muunnokset tehdään tilastossa.

Varastojen arvo ilmoitetaan käyvin ja kiintein hinnoin (31.12.1989=100), toimialoittain ja varastotyypeittäin. Toimialaluokitus perustuu viralliseen toimialaluokitukseen (Tilastokeskus, Käsikirjoja N:o 4, 2. uudistettu painos, Helsinki 1987) ja varastotyyppien luokitus aineellisten varojen luokitukseen (Tilastokeskus, Käsikirjoja N:o 21, Helsinki 1985).

4. Tilaston laadinta

Varastotilasto on otostilasto. Yritysrekisteristä on poimittu kaikki vähintään 100 hengen yritykset, joita on noin 600. Lisäksi on poimittu 200 yrityksen satunnaisotanta 6-99 hengen yrityksistä. Kaikkiaan tiedustelun piirissä olevien yritysten osuus on liikevaihdolla mitaten noin 80 % koko perusjoukosta.

Otoksessa mukana oleville yrityksille lähetetään neljä kertaa vuodessa tiedustelu (liite 4) vaihto-omaisuuden arvosta vuosineljänneksen lopulla. Yritykset voivat ilmoittaa varastojensa arvon niille parhaiten soveltuvalla tavalla.

Yritysten ilmoittaessa varastojen arvon hankintahintaisena tiedot muunnetaan ko. vuosineljänneksen lopun hintatason mukaisiksi. Muunnoksessa tarvitaan arviota tuotteiden hankinta-ajankohdasta sekä sen ja tiedusteluajankohdan välisestä hintakehityksestä. Arvio hankinta-ajankohdasta perustuu erillistutkimukseen tuotteiden keskimääräisestä varastossaoloajasta (liite 3 lomake) ja hintakehityksen arviointiin käytetään eri toimialoille ja varastotyypeille laadittuja hintaindeksejä.

Kyseisiä hintaindeksejä käytetään myös muutettaessa varastotiedot kiinteähintaisiksi eli 31.12.1989 vallinneen hintatason mukaisiksi.

Aineiden ja tarvikkeiden toimialoittaiset hintaindeksit ovat tukkuhintaindeksin alueristä muodostettuja painotettuja indeksejä. Indeksien painot pohjautuvat vuoden 1985 panos-tuotostutkimuksen perusaineistoon. Olettamuksena siis on, että varastojen tuotejakauma noudattaa tuotannossa käytettävien aineiden ja tarvikkeiden jakaamaa.

Poltto- ja voiteluaineiden hintaindeksissä tarvittavat hintatiedot perustuvat Elinkeinohallitukselta saataviin tietoihin kevyen polttoöljyn ja dieselöljyn hinnoista, puolalaisen kivihilen tukkuhintatietoihin sekä Neste Oy:ltä saataviin tietoihin raskaan polttoöljyn hintakehityksestä. Hintaindeksien painot perustuvat vuoden 1988 teollisuustilaston tietoihin polttoaineiden käytöstä teollisuuden eri toimialoilla.

Keskeneräisten töiden sekä valmisteiden hintaindeksit perustuvat kotimarkkinoiden perushintaindeksin toimialoittaisiin alaindekseihin.

Kauppatarvikkeiden hintaindeksi perustuu tukkuhintaindeksiin.

Keskeneräisten töiden, valmisteiden ja kauppatarvikkeiden varastot ilmoitetaan myyntihintaisina. Mikäli yritykset ilmoittavat varastonsa muulla tavoin arvostettuna, tietoihin tehdään tarvittavat korjaukset. Korjaukset (arvostusmenetelmämuunnoskertoimet) perustuvat teollisuustilaston tietoihin tuotannon arvosta ja tuotantokustannuksista.

Otokseen kuuluvien yritysten varastojen arvo korotetaan kuvaamaan koko perusjoukon varastotilannetta. Korotus perustuu otosyritysten osuuteen koko perusjoukon liikevaihdosta.

5. Vertailtavuus

Varastotilastossa on uusittu otos ja samalla on vaihdettu toimialaluokitus (tol 88) ja perusvuosi (31.12.1989). Vertailtavuus vanhaan perusvuoteen voidaan tehdä varastotyypeittäin ketjuttamalla vanhaa perusvuotta ja otosta 31.12.1989 eteenpäin. Toimialoittainen vertailu voidaan tehdä vuodesta 1980 alkaen.

6. Tietojen julkaiseminen ja luotettavuus

Aineistosta julkaistaan ensin ennakkotiedot ja seuraavan vuosineljänneksen yhteydessä lopulliset tiedot, joihin on korjattu ennakkotilaston mahdollisia virheitä ja puutteellisuuksia.

Virheellisyyttä tilastoon voi aiheutua useista syistä. Syynä voi olla esimerkiksi vastauskato (edellyttäen että vastaamattomien yritysten varastot/liikevaihto -suhde poikkeaa muista saman toimialan yrityksistä) tai yritysten siirtyminen toimialalta toiselle.

Yritysten fuusioinneista, lakkautuksista ja uusien perustamisista ei aina saada riittävän ajoissa tietoon, jolloin varastojen vertailu edelliseen periodiin vaikeutuu. Rekistereihin pyritään kuitenkin tekemään korjaukset mahdollisimman pian.

Industrins kvartalsvisa lagerstatistik

1. Allmänt

Industrins lagerstatistik anger lagervärdet enligt näringsgren i slutet av varje kvartal och lagerförändringen från föregående kvartal. Statistiken uppgörs i samband med konjunkturstatistiken vid byrån för industristatistik.

Med lager avses råvaru- och andra produktionsförnödenhetslager samt produkter och handelsvaror avsedda för försäljning eller leverans. Halvfärdiga produkter räknas också med.

2. Användning

Industrins kvartalsvisa lagerstatistik används vid konjunkturuppföljning och uppgörandet av prognoser. Lagerutvecklingen följer konjunkturer med viss tidsförskjutning. Vid stigande konjunkturer försöker man öka lagren, efter en eventuellt lagerminskning. Lågkonjunktur leder till lagerminskning. Lagerutvecklingen påverkas också av förändringar i utbudet och av inflationsförväntningar.

Lagerbokföringen är vanligen ADB-baserad och man tillämpar en "Just On Time"-praxis (JOT), som innebär en strävan att bibehålla lagernivån optimal i förhållande till försäljning och produktion. Detta har medfört att lagerförändringarna i olika konjunkturskeden minskat relativt sett. Studerar man lagerförändringens andel av BNP ser man att det absoluta värdet av lagerförändringar sedan början av 1980-talet legat under en procent, medan det på 1970-talet tidvis var uppe i flera procent.

Byrån för industristatistik gör upp den kvartalsvisa lagerstatistiken och ett månatligt volymindex för industriproduktionen. Jämför man utvecklingen av lagervolymer och industriproduktionen får man centrala uppgifter om konjunkturerna och eventuella vändpunkter.

3. Definitioner och centrala klassificeringar

För lagerstatistiken insamlas i slutet av varje kvartal uppgifter om värdet av produktionsenheternas lager, dvs. omsättningstillgångar, enligt lagertyp (bokföringslagen 635/1974 och näringskattelagen 365/1974). Omsättningstillgångar är produkter avsedda för konsumtion eller leverans antingen som sådana eller i förädlad form. Följande lagertypindelning tillämpas:

- Material och förnödenheter
- Bränslen och smörjmedel
- Halvfärdiga arbeten
- Produkter
- Handelsvaror

Biprodukter avsedda för försäljning, tillverkningsavfall och emballage hör också till omsättningstillgångarna (se blanketten i bilaga 1).

Uppgifterna om lagervärdet motsvarar situationen vid produktionsenheterna i slutet av varje kvartal (31.3, 30.6, 30.9 och 31.12). Om ett företag inte har bokföring kvartalsvis justeras uppgifterna vid byrån för industristatistik.

Lagervärdet ges i löpande och fasta priser (31.12.1989=100), enligt näringsgren och lagertyp. Näringsgrensindelningen i statistiken följer den officiella näringsgrensindelningen (Statistikcentralen, Handböcker Nr 4, 2:a förnyade upplagan, Helsingfors 1987) och lagertypindelningen Klassificeringen av materiella tillgångar (Statistikcentralen, Handböcker Nr 21, Helsingfors 1985).

4. Uppgörandet av statistiken

Lagerstatistiken är urvalsbaserad. Ur företagsregistret har man tagit ut alla företag med minst 100 anställda, cirka 600 företag, och därtill ett slumpmässigt urval på 200 företag bland företag med 6-99 anställda. Mätt enligt omsättning täcker urvalet 80 % av populationen.

Urvalsföretagen får fyra gånger om året en förfrågan (bilaga 1) om värdet av omsättningstillgångarna i slutet av varje kvartal. Företagen kan uppge lagervärdet på det sätt de finner lämpligt.

Om uppgifterna ges till anskaffningspris justeras de vid Statistikcentralen så att de svarar mot prisnivån i slutet av kvartalet. Vid justeringen behövs uppskattningar om anskaffningstidpunkt och prisutvecklingen från denna fram till frågetidpunkten. Anskaffningstidpunkten uppskattas i samband med en separat undersökning om genomsnittlig upplagringstid (se blankett). Vid uppskattningen av prisutvecklingen används prisindex för olika näringsgrenar och lagertyper.

Dessa prisindex används också då lageruppgifterna omräknas till fasta priser, dvs. så att de svarar mot prisnivån 31.12.1989.

De näringsgrensvisa prisindexen för material och förnödenheter är vägda index som uträknats utgående från underpositionerna i partiprisindexet. Indexvikterna baserar sig på primärmaterialet för input- outputundersökningen 1985. Man antar således att lagerstrukturen motsvarar fördelningen av de material och förnödenheter som används inom produktionen.

Uppgifterna för prisindexet för bränslen och smörjmedel bygger på prisuppgifter för lätt brännolja och dieselolja som erhålls av Näringsstyrelsen, partipriser på polskt stenkol och uppgifter om prisutvecklingen för tung brännolja som fås av Neste Oy. Indexvikterna baserar sig på uppgifter om bränsleförbrukningen inom olika industri-grenar i 1988 års industristatistik.

Prisindexen för halvfärdiga arbeten och produkter baserar sig på näringsgrensvisa delindexar i basprisindex för hemmamarknadsvaror.

Prisindexet för handelsvaror bygger på partiprisindex.

Lagervärdet för halvfärdiga arbeten, produkter och handelsvaror anges till försäljningspriser. Om ett företag lämnar uppgifter uppskattade på annat sätt, justeras de vid Statistikcentralen. Dessa justeringar (värderingsmetodens ovandlingskoefficient) företas på basen av industristatistikens uppgifter om produktionsvärde och produktionskostnader.

Urvalsföretagens lagervärde uppräknas att svara mot lagersituationen inom hela populationen. Uppräkningen görs utgående från urvalsföretagens andel av hela populationens omsättning.

5. Jämförbarhet

Lagerstatistikens urval har reviderats och i samband därmed ändrades näringsgrensindelningen (NI 88) och basåret (31.12.1989). Jämförelser med statistik uppgjord enligt det gamla basåret görs genom att enligt lagertyp kedja det gamla basåret med det nya urvalet från 31.12.1989 framåt. Näringsgrensvisa jämförelser är möjliga fr.o.m. år 1980.

6. Publicering och tillförlitlighet

Först publiceras förhandsuppgifter, och därefter, i samband med följande kvartal, de slutliga uppgifterna där eventuella fel och brister i förhandsuppgifterna har korrigerats.

Fel i statistiken kan bero på många olika faktorer, till exempel på bortfall (i det fall att förhållandet lager/omsättning för de företag som inte svarat skiljer sig från andra inom samma näringsgren) eller på byte av näringsgren.

Uppgifter om fusioner, bolagiseringar och om grundandet av nya företag eller gamla som upphört kommer inte alltid i tid och detta kan försämra jämförbarheten med föregående period. För att undvika detta uppdateras

registren så fort som möjligt vid enheten för lagerstatistik.

Teollisuusyritysten varastojen määrä kasvoi vuoden 1990 1. neljänneksellä 4,1 %

Varastojen arvo oli 31.12.89 43,5 mrd mk (vähintään 100 hengen yrityksissä). Alle 100 hengen yrityksissä varastojen arvo oli 6,5 mrd mk.

Vähintään 100 hengen yrityksissä varastojen arvo kasvoi eniten puutavaran valmistuksessa (tol 14) 27,5 % ja kulkuneuvojen valmistuksessa (tol 27) 54,1 %. Eniten väheni metallien valmistuksen (tol 23) varastojen määrä 34,6 % (taulu 1).

Pienten ja keski suurten yritysten varastot kasvoivat eniten metallien valmistuksessa (tol 23) 53,9 % ja elintarvikkeiden valmistuksessa (tol 111) 19,5 %. Eniten laski juomien ja tupakkatuotteiden valmistuksen (tol 116) varastojen määrä 8,9 % (taulu 4).

Varastotyypeittäin eniten kasvoi kauppatavarat 58,1 % ja eniten väheni poltto- ja voiteluaineiden varastot 23,0 % (taulu 2). Pienissä ja keski suurissa yrityksissä kasvoi eniten poltto- ja voiteluaineiden varastot 163,6 % (taulu 3).

Perusvuoden vaihdon yhteydessä suoritettiin tiedustelu keskimääräisestä varastossaoloajasta varastotyypeittäin (liite 1 ja 3). Pisin varastossaoloaika oli kauppatavaroilla keskimäärin 70 päivää ja lyhin valmisteilla keskimäärin 42 päivää. Keskimääräinen varastossaoloaika vaihtelee huomattavasti toimialoittain ja varastotyypeittäin. Yleisesti keskimääräinen varastossaoloaika on kuitenkin lyhentynyt 70-luvulta.

Yrityksille on laskettu vaihto-omaisuuden eli varastojen suhde liikevaihtoon. Vähintään 100 hengen yrityksillä se oli 16,8 % ja alle 100 hengen yrityksillä 18,1 % (liite 2.). Pienimmillään varastojen suhde liikevaihtoon oli graafisessa tuotannossa ja kustannustoiminnassa (tol 16) n. 7 % ja suurimmillaan se oli muussa valmistuksessa (tol 29) n. 29 %.

Industriföretagens lagervolym ökade under det 1:a kvartalet 1990 med 4,1%

Lagrens värde uppgick 31.12.1989 till 43,5 mrd. mk för företag med minst 100 anställda. För företag med mindre än 100 anställda var lagrens värde 6,5 mrd. mk.

Av företag med minst 100 anställda ökade lagrens värde mest inom trävarutillverkningen (NI 14), 27,5%, och tillverkningen av transportmedel (NI 27), 54,1%. Lagervolymen minskade mest inom metallframställningen (NI 23), med 34,6%, se tabell 1.

De små och medelstora företagens lager ökade mest inom näringsgrenarna metallframställning (NI 23), 53,9%, och livsmedeltillverkning (NI 111), 19,5%. Mest sjönk lagervolymen inom tillverkningen av dryckes- och tobaksvaror (NI 116), 8,9%, se tabell 4.

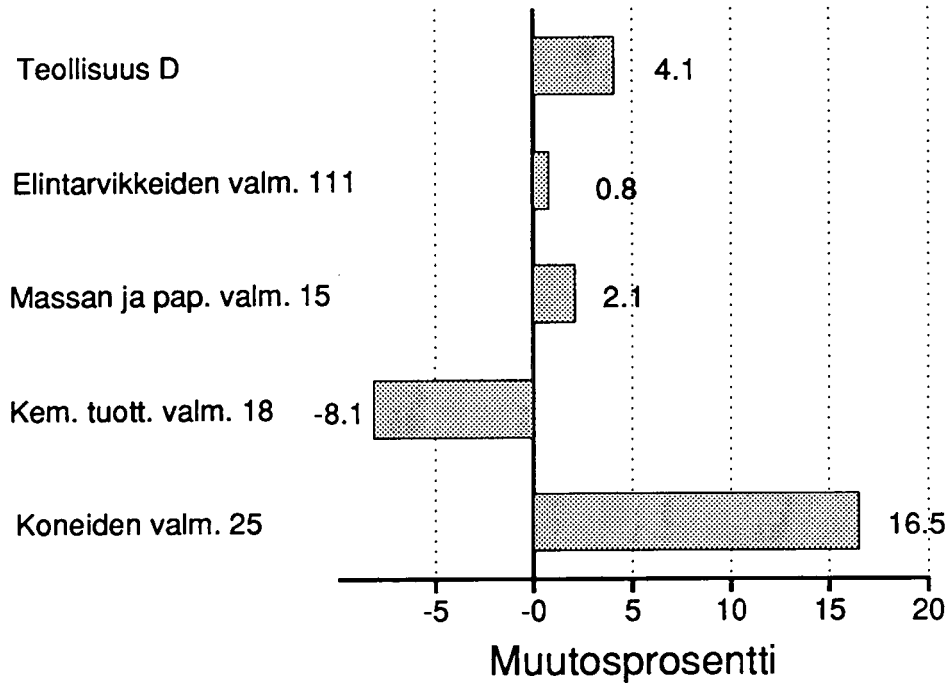
Av olika lagertyper ökade handelsvarornas lager mest, 58,1%, och minst lagren med bränslen och smörjmedel, 23,0% (tabell 2). De små och medelstora företagens lager av bränslen och smörjmedel ökade mest, 163,6% (tabell 3).

I samband med byte av basår gjordes en förfrågan om den genomsnittliga lagerhållningstiden enligt lagertyp (bilaga 1 och 3). Längst var lagerhållningstiden för handelsvaror, i medeltal 70 dagar och kortast för produkter, i medeltal 42 dagar. Den genomsnittliga lagerhållningstiden varierar mycket enligt näringsgren och lagertyp. Den genomsnittliga lagerhållningstiden är allmänt taget kortare än under 1970-talet.

I publikationen finns uppgifter om omsättningstillgångarna dvs. lagren i förhållande till omsättningen. För företag med minst 100 anställda var förhållandet lager/omsättning 16,8% och för företag med mindre än 100 anställda 18,1% (bilaga 2). Lägst var förhållandet inom förlagsverksamhet och tryckning (NI 16), omkring 7% och högst inom övrig tillverkning (NI 29), omkring 29%.

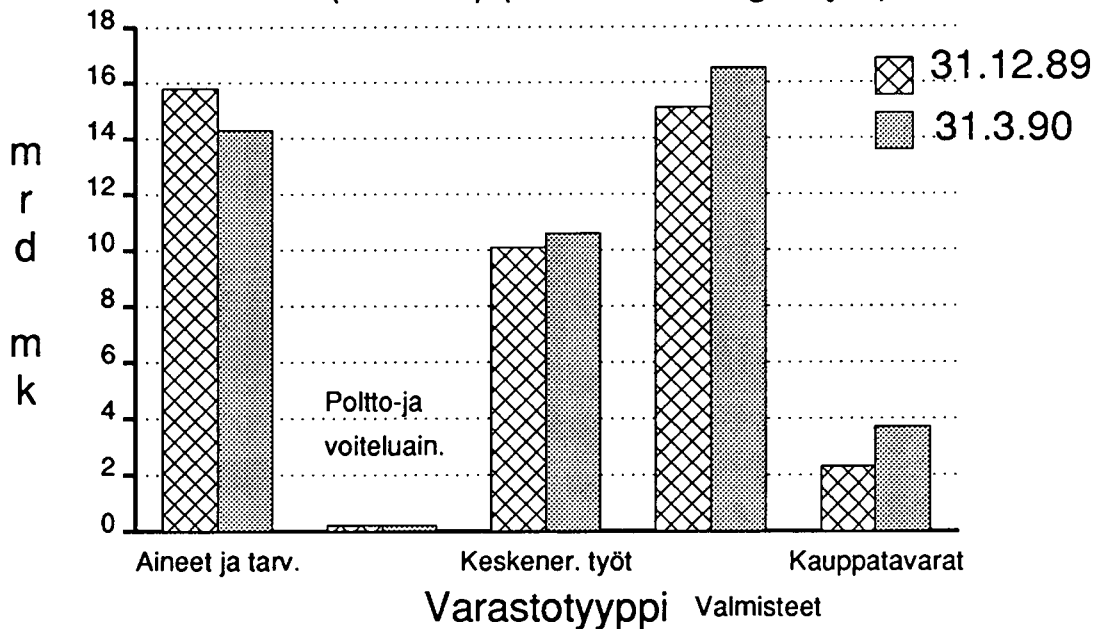
Kuvio 1.

Varastojen määrän muutos toimialoittain 31.3.90/31.12.89 (%) väh. 100 hengen yrit.

Kuvio 2.

Vaihto-omaisuuden arvo 31.12.89 ja 31.3.90 (mrd mk) (väh. 100 hengen yrit)

Taulu 1. Teollisuusyritysten varastojen arvo toimialoittain 31.12.1989 ja muutokset 31.3.1990 (vähintään 100 hengen yrityksissä; joulukuu 1989=100)
 Tabell 1. Industriföretagens lagervärden enligt näringsgren 31.12.1989 och förändringar 31.3.1990 (företag med minst 100 anställda; december 1989=100)

Toimiala - Näringsgren	TOL NI	Milj. mk Mmk	31.12.89=100	Käyvin hinnoin	Kiintein hinnoin
				Löpande priser 31.3.90 *	Fasta priser 31.3.90 *
Yhteensä - Summa	D	43484	100,0	103,9	104,1
Elintarvikkeiden valmistus - Livsmedelstillverkning	111	3879	100,0	100,7	100,8
Juomien ja tupakkatuotteiden v. - Dryckes-och tobaksvarutillverkn.	116	1518	100,0	120,2	115,9
Tekstiilien ja vaatteiden valm. - Textil-och beklädnadsvarutillverkn	12	923	100,0	99,6	98,7
Nahan, turkisten, nahkateos. ja kenkien valm. - Tillverkning av läder, pälskinn, lädervaror och skor	13	1200	100,0	104,4	103,2
Puutavaran paitsi puukalust. valm. Trävarutillv., utom möbeltillverkn.	14	1104	100,0	130,5	127,5
Massan, paperin ja paperituott. v. - Massa-, pappers-och pappersvaru- tillverkning	15	8305	100,0	98,6	102,1
Graafinen tuot. ja kustannustoim. - Grafisk produktion, förlagsverks.	16	1749	100,0	128,0	126,8
Huonekalujen valmistus - Tillverkning av möbler	17	811	100,0	98,0	95,4
Kemikaalien ja kem. tuott. valm., maaöljyn jalostus, kivihiilituott. - Tillv. av kemikalier och kem. prod oljeraff., olje-och kolprod. tillv.	18	4616	100,0	91,8	91,9
Kumi- ja muovituott. valmistus - Gummi-och plastvarutillverkning	21	487	100,0	108,3	107,9
Savi-, lasi- ja kivituuotteiden valm. - Ler-, glas-och stenproduktillv.	22	2293	100,0	81,6	81,4
Metallien valmistus - Metallframställning	23	2694	100,0	62,5	65,4
Metallituott. ja koneiden valm. - Metallvaru- och maskintillverkning	24	1001	100,0	115,3	113,9
Koneiden ja laitteiden valm. - Tillv. av maskiner	25	5659	100,0	117,7	116,5
Sähkötekniisten, hienomek. tuott., instrumenttien valmistus - Tillv. av eltekniska och finmek. produkter, instrument	26	3827	100,0	91,5	91,6
Kulkuneuvojen valmistus - Transportmedelstillverkning	27	2797	100,0	155,2	154,1
Muu valmistus - Annan tillverkning	29	623	100,0	104,2	101,5

* ennakkotieto
förhandsuppgift

Taulu 2. Teollisuusyritysten varastojen arvo varastotyypeittäin 31.12.1989 ja muutokset 31.3.1990 (vähintään 100 hengen yrityksissä; joulukuu 1989=100)

Tabell 2. Värdet av industriföretagens lager efter lagertyp 31.12.1989 och ändringarna 31.3.1990 (i företag med minst 100 anställda; december 1989=100)

Varastotyyppi - Lagertyp	Milj. mk - Mmk	31.12.89=100	Käyvin hinnoin Löpande priser 31.3.90 *	Kiintein hinnoin Fasta priser 31.3.90 *
Yhteensä-Summa	43484	100,0	103,9	104,1
Aineet ja tarvikkeet - Material och förnödenheter	15774	100,0	90,4	90,7
Poltto-ja voiteluaineet - Bränslen och smörjmedel	214	100,0	75,3	77,0
Keskeneräiset työt - Halvfärdiga arbeten	10061	100,0	105,6	105,3
Valmisteet - Produkter	15096	100,0	108,7	109,4
Kauppatavarat - Handelsvaror	2337	100,0	159,7	158,1

* ennakkotieto
förhandsuppgift

Taulu 3. Teollisuusyritysten varastojen arvo varastotyypeittäin 31.12.1989 ja muutokset 31.3.1990 (alle 100 hengen yrityksissä; joulukuu 1989=100)

Tabell 3. Värdet av industriföretagens lager efter lagertyp 31.12.1989 och ändringarna 31.3.1990 (i företag med mindre än 100 personer; december 1989=100)

Varastotyyppi - Lagertyp	Milj. mk - Mmk	31.12.89=100	Käyvin hinnoin Löpande priser 31.3.90 *	Kiintein hinnoin Fasta priser 31.3.90 *
Yhteensä-Summa	6512	100,0	110,6	110,0
Aineet ja tarvikkeet - Material och förnödenheter	2249	100,0	116,1	116,3
Poltto-ja voiteluaineet - Bränslen och smörjmedel	8	100,0	258,4	263,6
Keskeneräiset työt - Halvfärdiga arbeten	1128	100,0	112,3	111,1
Valmisteet - Produkter	2071	100,0	105,7	105,0
Kauppatavarat - Handelsvaror	1056	100,0	105,4	104,2

* ennakkotieto
förhandsuppgift

Taulu 4. Teollisuusyritysten varastojen arvo toimialoittain 31.12.1989 ja muutokset 31.3.1990 (alle 100 hengen yrityksissä; joulukuu 1989=100)

Tabell 4. Industriföretagens lagervärden enligt näringsgren 31.12.1989 och förändringar 31.3.1990 (företag med mindre än 100 anställda; december 1989=100)

Toimiala - Näringsgren	TOL NI	Milj. mk Mmk	31.12.89=100	Käyvin hinnoin Löpande priser 31.3.90 *	Kiintein hinnoin Fasta priser 31.3.90 *
Yhteensä - Summa	D	6512	100,0	110,6	110,0
Elintarvikkeiden valmistus - Livsmedelstillverkning	111	89	100,0	119,4	119,5
Juomien ja tupakkatuotteiden v. - Dryckes-och tobaksvarutillverkn.	116	74	100,0	93,3	91,1
Tekstiilien ja vaatteiden valm. - Textil-och beklädnadsvarutillverkn	12	430	100,0	97,2	96,4
Nahan,turkisten,nahkateos. ja kenkien valm. - Tillverkning av läder, pälskinn,lädervaror och skor	13	131	100,0	102,3	101,3
Puutavaran paitsi puukalust. valm. Trävarutillv., utom möbeltillverkn.	14	787	100,0	119,5	116,9
Massan, paperin ja paperituott. v. - Massa-,pappers-och pappersvaru- tillverkning	15	246	100,0	112,6	116,4
Graafinen tuot. ja kustannustoim. - Grafisk produktion, förlagsverks.	16	566	100,0	102,8	102,0
Huonekalujen valmistus - Tillverkning av möbler	17	215	100,0	111,1	108,4
Kemikaalien ja kem. tuott. valm., maaöljyn jalostus, kivihiilituott. - Tillv. av kemikalier och kem. prod oljeraff., olje-och kolprod. tillv.	18	796	100,0	117,2	116,2
Kumi-ja muovituott. valmistus - Gummi-och plastvarutillverkning	21	298	100,0	94,6	94,1
Savi-, lasi-ja kivituuotteiden valm. - Ler-, glas-och stenproduktillv.	22	281	100,0	107,5	107,2
Metallien valmistus - Metallframställning	23	396	100,0	146,7	153,9
Metallituott. ja koneiden valm. - Metallvaru- och maskintillverkning	24	369	100,0	111,4	109,0
Koneiden ja laitteiden valm. - Tillv. av maskiner	25	758	100,0	109,8	108,5
Sähkötekniisten, hienomek. tuott., instrumenttien valmistus - Tillv. av eltekniska och finmek. produkter, instrument	26	510	100,0	103,6	103,9
Kulkuneuvojen valmistus - Transportmedelstillverkning	27	305	100,0	103,4	102,3
Muu valmistus - Annan tillverkning	29	260	100,0	95,8	93,1

* ennakkotieto
förhandsuppgift

Liite 1. Keskimääräinen varastossaoloaika varastotyypeittäin päiviä yli 100 hengen yrityksissä (suluissa vastanneiden yritysten lukumäärä)

Bilaga 1. Genomsnittlig lagerhållningstid i dagar efter lagertyp i företag med minst 100 anställda (inom parentes antalet företag som svarat)

Toimiala - Näringsgren	TOL Ni	Aineet ja tarvikkeet Material och förnödenheter	Poltto- ja voiteluaineet Bränslen och smörjm.	Keskener. työt Halvfärd. arbeten	Valmisteet Produkter	Kauppatavarat Handelsvaror
Yhteensä - Summa	D	66 (370)	51 (203)	43 (266)	42 (320)	70 (155)
Elintarvikkeiden valmistus - Livsmedelstillverkning	111	46 (58)	49 (41)	34 (24)	22 (54)	33 (42)
Juomien ja tupakkatuotteiden v. - Dryckes-och tobaksvarutillverkn.	116	87 (9)	122 (6)	37 (6)	28 (9)	69 (7)
Tekstiilien ja vaatteiden valm. - Textil-och beklädnadsvarutillverkn	12	77 (17)	39 (13)	51 (14)	53 (17)	59 (7)
Nahan,turkisten,nahkateos. ja kenkien valm. - Tillverkning av läder, pälskinn,lädervaror och skor	13	69 (32)	50 (12)	30 (29)	42 (31)	36 (11)
Puutavaran paitsi puukalust. valm. Trävarutillv., utom möbeltillverkn.	14	75 (25)	34 (15)	30 (14)	39 (24)	85 (6)
Massan, paperin ja paperituott. v. - Massa-,pappers-och pappersvaru- tillverkning	15	68 (15)	81 (9)	29 (5)	33 (15)	85 (2)
Graafinen tuot. ja kustannustoim. - Grafisk produktion, förlagsverks.	16	46 (47)	48 (26)	27 (38)	88 (23)	91 (5)
Huonekalujen valmistus - Tillverkning av möbler	17	60 (11)	60 (4)	52 (9)	56 (10)	79 (4)
Kemikaalien ja kem. tuott. valm., maaöljyn jalostus, kivihiilituott. - Tillv. av kemikalier och kem. prod oljeraff., olje-och kolprod. tillv.	18	65 (14)	42 (8)	16 (9)	45 (13)	93 (11)
Kumi- ja muovituott. valmistus - Gummi-och plastvarutillverkning	21	69 (8)	7 (2)	40 (5)	29 (7)	50 (2)
Savi-, lasi- ja kivituuotteiden valm. - Ler-, glas-och stenproduktillv.	22	58 (14)	49 (9)	61 (10)	54 (15)	57 (3)
Metallien valmistus - Metallframställning	23	50 (4)	38 (2)	24 (2)	41 (3)	0 (0)
Metallituott. ja koneiden valm. - Metallvaru- och maskintillverkning	24	68 (27)	49 (13)	59 (19)	42 (23)	49 (11)
Koneiden ja laitteiden valm. - Tillv. av maskiner	25	85 (36)	54 (16)	62 (32)	41 (30)	97 (15)
Sähkötekniisten, hienomek. tuott., instrumenttien valmistus - Tillv. av eltekniska och finmek. produkter, instrument	26	93 (27)	61 (10)	46 (27)	39 (24)	106 (14)
Kulkuneuvojen valmistus - Transportmedelstillverkning	27	62 (20)	38 (15)	61 (18)	25 (16)	112 (9)
Muu valmistus - Annan tillverkning	29	108 (6)	62 (2)	37 (5)	68 (6)	145 (6)

Liite 2. Vaihto-omaisuuden suhde liikevaihtoon (%) 31.12.1989 vähintään 100 hengen yrityksissä (A) ja 6-99 hengen yrityksissä (B)

Bilaga 2. Omsättningstillgångarna i förhållande till omsättningen (%) 31.12.1989 i företag med minst 100 anställda (A) och företag med 6-99 anställda (B)

Toimiala Näringsgren	TOL NI	A	B
Yhteensä - Summa	D	16.8	18.1
Elintarvikkeiden valmistus - Livsmedelstillverkning	111	9.7	2.3
Juomien ja tupakkatuotteiden v. - Dryckes-och tobaksvarutillverkn.	116	14.9	37.6
Tekstiilien ja vaatteiden valm. - Textil-och beklädnadsvarutillverkn	12	20.8	29.9
Nahan, turkisten, nahkateos. ja kenkien valm. - Tillverkning av läder, pälskinn, lädervaror och skor	13	15.7	28.9
Puutavaran paitsi puukalust. valm. Trävarutillv., utom möbeltillverkn.	14	14.8	31.9
Massan, paperin ja paperituott. v. - Massa-, pappers-och pappersvaru- tillverkning	15	23.8	8.5
Graafinen tuot. ja kustannustoim. - Grafisk produktion, förlagsverks.	16	6.9	14.5
Huonekalujen valmistus - Tillverkning av möbler	17	26.8	16.1
Kemikaalien ja kem. tuott. valm., maaöljyn jalostus, kivihiilituott. - Tillv. av kemikalier och kem. prod oljeraff., olje-och kolprod. tillv.	18	13.1	17.1
Kumi- ja muovituott. valmistus - Gummi-och plastvarutillverkning	21	20.9	15.7
Savi-, lasi- ja kivituuotteiden valm. - Ler-, glas-och stenproduktillv.	22	24.6	14.6
Metallien valmistus - Metallframställning	23	23.4	20.8
Metallituott. ja koneiden valm. - Metallvaru- och maskintillverkning	24	18.2	16.4
Koneiden ja laitteiden valm. - Tillv. av maskiner	25	25.7	25.8
Sähkötekniisten, hienomek. tuott., instrumenttien valmistus - Tillv. av eltekniska och finmek. produkter, instrument	26	13.9	31.9
Kulkuneuvojen valmistus - Transportmedelstillverkning	27	14.9	24.2
Muu valmistus - Annan tillverkning	29	28.8	34.5

VARASTOSSAOLOAIKA ERI VARASTOTYYPEISSÄ - UPPLAGRINGSTID I OLIKA LAGER-TYPER

Tiedonantajan nimi - Uppgiftsgivarens namn

Tiedonantajan osoite - Uppgiftsgivarens adress

Tiedonantajan puhelin - Uppgiftsgivarens telefon

Ly-tunnus - As-signum

Palautuspäivä - Returneringsdag 30.11.1989

Varasto - Lager	Varastossaoloaika päivinä Upplagringstid i dagar	Tieto / Uppgiften	
		A. laskettu / kalkylerad	B. arvioitu / estimerad
1. Aineet ja tarvikkeet - Material och förnödenheter	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
2. Poltto- ja voiteluaineet - Bränslen och smörjmedel	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
3. Keskeneräiset työt - Varor i arbete	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
4. Valmisteet - Färdigvaror av egen tillverkning	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
5. Kauppatavarat - Handelsvaror	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Kommentit ja huomautukset - Kommentarer och anmärkningar			
Paikka - Ort	Päiväys - Datum ____ / ____ 19__	Allekirjoitus - Underskrift	

TIEDUSTELU VARASTOSSAOLOAJASTA ERI VARASTOTYPEISSÄ

Teollisuuden neljännesvuosittaisen varastotilaston laadinta siirtyy 1.1.90 teollisuustilastotoimistoon teollisuuden suhdannetilaston yhteyteen. Samalla tilaston perusvuosi muutetaan (31.12.1989=100).

Tilaston uusimista varten toivomme saavamme Teiltä tiedot tuotteiden keskimääräisestä varastossaoloajasta. Niiden avulla tiedot varastojen arvosta tullaan muuntamaan kyselyajankohan hintatason mukaiseksi.

Ohjeita varastossaoloajan laskemiseksi:

Varaston kiertonopeus saadaan jakamalla varaston käyttö varaston keskimäärällä. Varaston kiertonopeus tilikaudella voidaan laskea seuraavan kaavan mukaan.

(Tilikauden myynti (käyttö) kg, kpl, tms. / keskimääräinen varasto kg, kpl, tms.) = varaston kiertonopeus tilikaudella

Keskimääräinen varastointiaika voidaan laskea kiertonopeuden perusteella.

(Tilikauden kesto päivinä / Kiertonopeus tilikaudella) = keskimääräinen varastointiaika (päivinä)

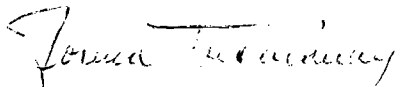
Varaston käsite ja varastotyypit ovat samat kuin Teille lähetetyssä varastotilaston kyselylomakkeessa.

Pyydämme Teitä täyttämään kyselyn mahdollisimman tarkasti ja lähettämään sen Tilastokeskukseen (palautuskuoressa) 30.11.1989 mennessä.

Lisätietoja antavat:

Yliaktuaari Kari Rautio puh. (90) 1734 2479

Tilastonlaatija Raimo Jahnsson 1734 2461

Toimistopäällikkö Jorma Tuomainen

FÖRFRÅGAN OM UPPLAGRINGSTID I OLIKA LAGERTYPER

Från och med 1.1.1990 kommer industrins kvartalsvisa lagerstatistik att uppgöras i samband med industrins konjunkturstatistik vid byrån för industristatistik. Samtidigt ändras basåret för statistiken (31.12.1989=100).

För denna statistikrevidering ber vi Er vänligen sända oss uppgifter om den genomsnittliga upplagringstiden för olika produkter. Med hjälp av dessa kommer uppgifterna om lagervärden att omvandlas att följa prisnivån vid tidpunkten för förfrågan.

Anvisningar för räkning av upplagringstiden:

Lagrets rotationshastighet erhålls genom att dividera lageranvändningen med genomsnittligt lager. Lagrets rotationshastighet under räkenskapsperioden kan räknas enligt följande formel.

(Försäljningen (användningen) under räkenskapsperioden, kg, antal el.dyl. / genomsnittligt lager, kg, antal el.dyl.) = lagrets rotationshastighet under räkenskapsperioden

Den genomsnittliga upplagringstiden kan räknas på basis av rotationshastigheten.

(Räkenskapsperioden i dagar / rotationshastigheten under räkenskapsperioden) = den genomsnittliga upplagringstiden i dagar

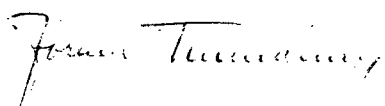
Lagerbegreppet och lagertyperna är desamma som i den lagerstatistikblankett som vi sändt till Er.

Vi ber Er fylla i frågeblanketten så noggrant som möjligt och sända den till Statistikcentralen i returkuvertet före 30.11.1989.

Ytterligare information får Ni av:

Överaktuarie Kari Rautio tel. (90) 1734 2479

Statistikförare Raimo Jahnsson tel. (90) 1734 2461

Byråchef Jorma Tuomainen

--

Palautuspäivä - Returneringsdag	
Ly- tai henkilötunnus - AS-signum el. personbeteckning	

			Varaston arvo - Lagrets värde
1. Aineet ja tarvikkeet - Material och förnödenheter	1. Jälleenhankintahinta - Återanskaffningspris	19	mk
	2. Hankintahinta (FIFO) - Anskaffningspris (FIFO)		
	3. Muu - Annat:		
2. Poltto- ja voitelu- aineet - Bränslen och smörjmedel	1. Jälleenhankintahinta - Återanskaffningspris	19	mk
	2. Hankintahinta (FIFO) - Anskaffningspris (FIFO)		
	3. Muu - Annat:		
3. Keskenäiset työt - Halvfärdiga arbeten	1. Jälleenhankintahinta - Återanskaffningspris	19	mk
	2. Myyntihinta - Försäljningspris	19	
	3. Valmistusaineet ja -palkat - Tillverkningsmaterial och -löner		
	4. Muu - Annat:		
4. Valmistteet - Produkter	1. Jälleenhankintahinta - Återanskaffningspris	19	mk
	2. Myyntihinta - Försäljningspris	19	
	3. Valmistusaineet ja -palkat - Tillverkningsmaterial och -löner		
	4. Muu - Annat:		
5. Kauppatavarat - Handelsvaror	2. Hankintahinta (FIFO) - Anskaffningspris (FIFO)		mk
	4. Muu - Annat:		

Lisätietoja - Tilläggsuppgifter	
Tietojen antamisvelvollisuus perustuu lakiin (Laki 96/1954, 1 §). Skyldigheten att lämna uppgifter grundar sig på lag (L. 96/1954, 1 §).	Antamamme tiedot pidetään salaisina (lain 6 §). Era uppgifter behandlas konfidentiellt (lag 6 §).

Täyttäjän nimi - Ifyllt av	Puh. - Tel.	Pvm - Datum

OHJEITA

Varaston käsite

Tämä tiedustelu koskee kaikkia niitä tavaroita, jotka yrityksen kirjanpidon mukaan kuuluvat vaihto-omaisuuteen. Kirjanpitolain (655/73) 12 §:n mukaan vaihto-omaisuutta ovat sellaisineen tai jalostettuina luovutettaviksi tai kulutettaviksi tarkoitettut hyödykkeet. Vaihto-omaisuuteen kuuluvat siis raaka-aineet, keskeneräiset työt ja puolivalmisteet, yrityksen tuottamat valmiit hyödykkeet sekä kauppatavarat. Myytäväksi tarkoitettut sivutuotteet ja valmistusjätteet, tuotantotoiminnassa tarvittavat apu- ja tarveaineet sekä pakkaustarvikkeet kuuluvat myös vaihto-omaisuuteen.

Varastoihin sisällytetään myös ulkomailta olevat tavaravarastot sekä sitovat hankintasopimukset mikäli ne kuuluvat yrityksen vaihto-omaisuuteen. Puutavaravarastoihin sisällytetään tehtaalla olevien varastojen lisäksi metsissä, kaukokuljetusreittien varsilla ja kuljetuksissa oleva yrityksen omistama puutavara. Palkkiotyön yhteydessä syntyvät varastot ilmoittaa se yritys, jonka toimeksiannosta palkkiotyö suoritetaan.

Varastotyytit

- Aineet ja tarvikkeet:** Raaka-aineet, puolivalmisteet, osat ja muut tavarat, jotka aiotaan käyttää omassa valmistuksessa. Tähän ryhmään kuuluvat myös pakkaustarvikkeet sekä sellaiset tuotantotoiminnassa käytettävät apu- ja tarveaineet kuten esim. hiomakivet, poranterät ja räjähdysaineet, jotka eivät siirry tuotteeseen. Poltto- ja voiteluaineet tulevat tähän ryhmään vain jos ne sisältyvät varsinaisena raaka-aineena valmistettavaan tuotteeseen.
- Poltto- ja voiteluaineet:** Omassa tuotannossa käytettävät tai muuten itse kulutettavat poltto- ja voiteluaineet.
- Keskeneräiset työt:** Kaikki vielä työn kohteena olevat tavarat. Mukaan luetaan sellaiset yrityksen itse tuottamat puolivalmisteet, jotka on tarkoitus jalostaa tässä yrityksessä edelleen. Keskeneräiset myytäväksi aiotut työt kuuluvat myös tähän ryhmään.
- Valmisteet:** Yrityksen valmistamat, sellaisinaan luovutettaviksi tarkoitettut tuotteet.
- Kauppatavarat:** Kaikki aineet, tavarat ja tarvikkeet, jotka yritys on ostanut myydäkseen ne sellaisinaan edelleen.

Varastojen arvostus

Varaston arvon määrittämisessä käytetty arvostusmenetelmä on aina ilmoitettava. Se tehdään merkitsemällä rasti ruutuun ja tarvittaessa päivämäärä asianomaisen vaihtoehdon kohdalle. Jos mikään kyselylomakkeen arvostusmenetelmävaihtoehdoista ei sovellu yritykselle, ilmoitetaan yrityksen käyttämän arvostusmenetelmän nimi kohdassa "Muu" ja selostetaan lyhyesti kohdassa "Lisätietoja".

HUOM! VARASTOJEN ARVOA EI SAA VÄHENTÄÄ MAHDOLLISILLA VARASTOVARAUKSILLA.

ANVISNINGAR

Begreppet lager

Denna enkät berör alla de varor som enligt företagets bokföring hör till omsättningstillgångarna. Enligt bokföringslagen (655/73) 12 § består omsättningstillgångarna av nyttigheter, vilka avses att överlätas eller förbrukas som sådana eller i förädlad skick. Till omsättningstillgångarna hör alltså råmaterial, halvfärdiga arbeten, av företaget tillverkade produkter samt handelsvaror. Till omsättningstillgångarna hör även för försäljning avsedda biprodukter och tillverkningsavfall, hjälpmaterial och tillbehör, som behövs för tillverkningen samt emballage.

I lagren ingår även utomlands belägna varulager samt bindande anskaffningsavtal i det fall att de hör till företagets omsättningstillgångar. I trävarulagren ingår förutom lagren på fabriksområdet även av företaget ägda trävaror ute i skogarna, utmed fjärrtransportlederna och i transportererna. De lager som uppkommer i samband med premiearbete meddelas av det företag på vars uppdrag premiearbetet utförs.

Lagertyper

- Material och förnödenheter:** Inköpta material, halvfabrikat, delar och övriga varor, som är avsedda att användas i egen tillverkning. Till denna grupp hör även emballage samt sådant vid tillverkningen utnyttjat hjälpmaterial och tillbehör som slipstenar, borbett och sprängämnen, som inte övergår till produkten. Bränsle och smörjmedel förs till denna grupp endast i det fall att de ingår som egentligt råmaterial i den tillverkade varan.
- Bränslen och smörjmedel:** Allt bränsle och smörjmedel som används för den egna tillverkningen eller annars för eget bruk.
- Halvfärdiga arbeten:** Alla varor under arbete. Hit hör också sådana av företaget självt tillverkade halvfabrikat, som är avsedda att ytterligare bearbetas inom företaget. Halvfärdiga, för försäljning avsedda varor hör även till denna grupp.
- Produkter:** Av företaget tillverkade varor som är avsedda att överlätas som sådana.
- Handelsvaror:** Allt material, alla varor och tillbehör, som företaget inköpt för att sälja som sådana.

Värdering av lagren

Metoden med vilken lagren har värderats bör alltid uppges. Det sker genom att anteckna kryss i rutan samt vid behov anteckna datum för vederbörande alternativ. Ifall inget av alternativen för värderingsmetoden lämpar sig för företaget namnet på den värderingsmetoden företaget utnyttjat i punkten "Annat" och en kort redogörelse för värderingsmetoden ges i punkten "Tilläggsuppgifter".

OBS! EVENTUELLA LAGERRESERVERINGAR FÅR INTE AVDRAS FRÅN LAGRENS VÄRDE.

Teollisuusyritysten varastotilasto

Industriföretagens lagerstatistik
1989, 4. neljännes - 4 kvartalet
1990, 1. neljännes - 1 kvartalet

SVT Suomen Virallinen Tilasto
Finlands Officiella Statistik
Official Statistics of Finland

Central Statistical
Office of Finland

Manufacturing
1990:12

Tiedustelut - Förfrågningar

Kari Rautio
Raimo Jahnsson
(90) 17 341

Julkaisujen myynti:

Försäljning:

Hinta — Pris

Tilastokeskus
PL 504
00101 Helsinki
Puh. (90) 173 41

Statistikcentralen
PB 504
00101 Helsingfors
Tel. (90) 173 41

20 mk

ISSN 0784-8226
= Teollisuus
ISSN 0784-9087